

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.022/2015/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Gombkötő Péter ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. Kardos Sándor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kegyeleti jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.20.257/2014/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, illetőleg a felperes által Pf.3. sorszám alatti csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő:

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a szövegezésbeli pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes azzal a magatartásával sértette meg a felperesnek az édesanyjuk, néhai **F-né Sz. I.** emlékéhez fűződő kegyeleti jogát, hogy a felperest az édesanyjuk temetésén való részvételtől elzárta.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségét mindegyik fél maga viseli.

Az alperest 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési, a felperest 24 000 (huszonnégyezer) Ft csatlakozó fellebbezési illeték állam javára, az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására történő megfizetésére kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A peres felek haragos viszonyban álló testvérek.

Köztük édesanyjuk, **F-né Sz. I.** házastársának, **F. Gy-nek** a 2010. január 15-i temetésén szóváltás alakult ki; ekkor **F-né Sz. I.** a felperest szóban kitagadta és megtiltotta neki, hogy majdan részt vegyen a temetésén.

A peres felek édesanyja utóbb megbocsátott a felperesnek.

A felperes 2012. év végén a néhaihoz költözött, s őt a haláláig gondozta.

A peres felek édesanyja 2013. december 23. napján elhalálozott.

A néhai temetését az alperes szervezte meg; a felperest többszöri érdeklődésére arról tájékoztatta, hogy a temetésre 2014. január 9-én kerül sor.

A felperes a január 9-i temetésre gyász hirdetést jelentetett meg a **X** című napilapban, s a temetés alperes által megjelölt napján megjelent a..... Köztemetőben, ahol a temető alkalmazottai arról tájékoztatták, hogy a temetést elhalasztották.

A felperes 2014. január 13-án telefonon felhívta az alperest, aki arra a felperesi kérdésre, hogy „mikor lesz a temetés?” azt válaszolta, hogy „ha adsz egy lakáskulcsot és ideadod az édesanyámnak a két utolsó aranygyűrűjét, amit levettél róla, akkor megmondom.” A felperes visszakérdezett: „tehát feltételekhez van kötve?” Erre az alperes azt válaszolta: „így van.”

A néhait az alperes 2014. január 17-én temettette el. A temetés időpontjáról és helyszínéről a felperest szándékosan nem értesítette; gyászközleményt nem jelentetett meg.

A néhait az alperes elhamvasztatta és a földi maradványait a családtagok és a néhai barátainak a részvétele melletti gyászszerartás keretében - házastársa, **F. Gy.** mellé temetve - a Köztemetőben helyezte végső nyugalomra.

A temetésre az alperes által meghívott 8-9 fő egy-egy szál sárga rózsával érkezett, ott az alperes lánya búcsúbeszédet tartott, majd egy **b-i** operaénekesnő elénekelt egy olasz dalt, a gyászolók néhány percig csöndben álltak, majd mindannyian elénekelték a „Megkötöm lovamat” című népdalt, ami a néhai kedvence volt.

A halotti torra a temetést követően egy indonéz vendéglőben került sor.

A felperes a néhai által vezetett „Halálomról értesítendők 2011. okt. 12.” megnevezésű listán a 2. helyen szerepelt.

A néhai a halála előtt, a betegágyán a felperesnek ajándékozta a felperes édesapjától kapott gyűrűjét.

A néhai a temetése módjával kapcsolatban életében nem rendelkezett, temetéséről a halála előtt a felperest nem zárta ki.

A felperes esetében immateriális sérelmet okozott, hogy az alperes szándékosan elzárta őt attól a lehetőségtől, hogy részt vehessen az édesanyja temetésén, s elvesztését ebben a formában is meggyászolhassa.

A felperes kereseti kérelmében édesanyja vonatkozásában kegyeleti joga alperes általi megsértésének a megállapítását, az alperes 500 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés, valamint 50 000 Ft perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes ellehetetlenítette az édesanyja temetésén való részvételét, továbbá a temetést az édesanyja emlékét sértő módon szervezte meg, mert nem történt felravatalozás és búcsúztatás, nem mondott beszédet sem pap, sem lelkész, mindössze 8 vagy 9 fő volt jelen, nem került megjelentetésre gyász hír, s a halotti toron is csak az alperes, az élettársa, valamint a gyermekei vehettek részt, amely egy indonéz vendéglőben volt.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Érdemi ellenkérelmében nem vitatta, hogy nem értesítette a felperest édesanyjuk temetésének az időpontjáról, azonban azzal érvelt, hogy ez volt a néhai akarata, s ő azt teljesítette.

Állította, hogy a temetés lebonyolítása is megfelelt a néhai akaratának; őt kívánsága szerint elhamvasztották, földi maradványait férje, **F. Gy.** mellé helyezték, a temetésen a barátai, illetve a rokonai részt vettek, továbbá külön a temetésre meghívta **Sz. Sz.** operaénekesnőt, aki a néhai emlékére elénekelt egy búcsúdalt.

A Debreceni Törvényszék 10.P.20.257/2014/23. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes édesanyja - néhai **F-né Sz. I.** - emlékéhez fűződő kegyeleti jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200 000 Ft tőkét és 50 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 9 720 Ft, az alperest 26 280 Ft le nem rótt kereseti illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

Indokolásában mindenekelőtt rögzítette, hogy a néhait mindkét fél jogosult volt eltemettetni, amely jog gyakorlása körében a feleket együttműködési kötelezettség terhelte. Az alperes e kötelezettségét szegte meg akkor, amikor a néhai temetését úgy szervezte meg, hogy azon a felperes ne vehessen részt.

B. L. tanú vallomása alapján bizonyított tényként fogadta el, hogy a néhai 2010. januárjában, **F. Gy.** temetését követően olyan kijelentést tett, miszerint a felperes a temetésén ne legyen jelen, ugyanakkor azon körülményből, hogy a néhai a felperest a halála előtt befogadta magához, s vele majdnem egy éven keresztül, egészen a haláláig együtt lakott, a néhai megbocsátásaként értékelte.

Az alperesnek sem azt, hogy a felperes bántalmazta volna a néhait, sem azt, hogy a néhai a halála előtt egy nappal a kórházban ismét tett volna olyan kijelentést, hogy a felperes a temetésén ne legyen jelen, nem sikerült bizonyítania; az e körben tett tanúvallomások jelentős részletkérdésekben feloldhatatlanul ellentmondásosnak bizonyultak.

A törvényszék nyomatékos jelentőséget tulajdonított a felperes és az alperes közötti telefonbeszélgetéseknek, melyek során a felperes édesanyjuk temetésének az időpontja felől érdeklődött az alperesnél; ekkor az alperes azt mondta a felperesnek, hogy akkor mondja meg, hogy mikor lesz a temetés, ha a felperes a néhai egyik lakásához kulcsot biztosít neki, illetve visszaadja a néhai két aranygyűrűjét. Ezen alperesi nyilatkozat alapján megállapította, hogy a néhainak valószínűsíthetően nem volt olyan végakarata, hogy a felperes a temetésén nem lehet jelen, ezért az alperes azzal a magatartásával, hogy a néhai temetését szándékosan úgy szervezte meg, azon a felperes ne vehessen részt, megsértette a felperesnek a néhai emlékéhez fűződő kegyeleti jogát.

A felperesnek ugyanakkor nem sikerült bizonyítania, hogy a temetés nem megfelelően zajlott le, ahogy azt sem, hogy a néhai katolikus vallású hívő emberként mindenképpen egyházi búcsúztatásra tartott volna igényt.

A temetés megszervezéséről a néhai akaratának hiányában az alperes jogosult volt döntést hozni; önmagában a gyászír vagy egy meghatározott zenemű elhangzásának a hiánya, illetőleg a toron résztvevő személyek csekély száma még nem tekinthető kegyeleti jogot sértőnek.

Köztudomású tényként értékelte, hogy amennyiben egy gyermek a szülője temetésén nem tud részt venni, azzal okozati összefüggésben - minden további bizonyítás nélkül - nem vagyoni kára keletkezik. Ennek összegét 200 000 Ft összegben látta indokoltnak megállapítani.

Mellőzte az alperes által felajánlott további tanúk kihallgatására irányuló bizonyítási indítvány teljesítését, annak ugyanis, hogy a felperes megfelelően gondozta-e a néhait, a jelen jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége.

Miután a felperes nem vitatta, hogy a néhai temetése az alperes által előadott módon zajlott le, ezért mellőzte a temetés körülményeivel kapcsolatban nyilatkozni tudó tanúk kihallgatására irányuló bizonyítási indítvány teljesítését is.

A felperesi pernyertesség-pervesztesség arányát 73 % - 27 %-ban határozta meg, s ennek figyelembevételével mellett a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ának (2) bekezdése alapján döntött a mindösszesen és mindkét oldalon 100 000 Ft összegben felmerült ügyvédi munkadíj, illetőleg a 36 000 Ft kereseti illeték viseléséről.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen a törvényszék ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás-feltárási kötelezettségének hiányosan tett eleget, a bizonyítás során feltárt tényeket helytelenül értékelte és ebből az ítéleti bizonyosság szintjére helytelen következtetést vont le.

A felperes maga is elismerte, hogy együttlakásuk során közte és a néhai között egy alkalommal dulakodás alakult ki (amelynek során a néhai keze vérzett, ezért a felperes értesítette a háziorvost), ám ezt a tényt a törvényszék nem értékelte, ahogy az alperes által becsatolt, a néhai karján fellelhető sérülésekről készített fényképfelvételeket sem.

Azt a felperes által elismert tényt sem értékelte, hogy a felperes az odaköltözését követően lecseréltette a néhai ingatlanának a zárait, amelyhez csak neki volt kulcsa, így a lakásba más hozzátartozó nem tudott bejutni.

Sérrelmezte az általa felajánlott tanúk kihallgatására irányuló bizonyítás mellőzését is, mert a néhaival szemben lakó tanúk vallomásaival azt szerette volna igazolni, hogy a néhai a felperes odaköltözését követően nem mehetett ki a lakásból, illetőleg a tanúk arról is tudtak volna nyilatkozni, hogy a néhai a felperes odaköltözése után milyen állapotba került.

A törvényszék tényként fogadta el, hogy **F. Gy.** temetésén a néhai kinyilvánította abbéli akaratát, hogy a temetésén a felperes ne legyen jelen. Az alperes álláspontja szerint neki nem kellett vizsgálnia, hogy a néhai utóbb ezt esetlegesen megbocsátotta a felperesnek; az alperesnek csak azt kellett szem előtt tartania, hogy az elhunyt mások előtt is kinyilvánított kívánsága maradéktalanul teljesüljön.

A néhai által a halálos ágyán tett, a felperesnek a temetésén való részvételét megtiltó nyilatkozatával kapcsolatban kifejtette, hogy a kijelentés elhangzása szempontjából irreleváns, hogy a tanúk nem emlékeztek arra, hogy a néhai a nyilatkozat megtételekor hány ágyas szobában feküdt, s hogy pontosan mely napszakban hangzott el ez a kijelentés; a hozzátartozóktól nem várható el, hogy az elhunyt halálos ágyánál a kórterem részleteivel, illetve az idővel foglalkozzanak.

Miután a néhai vonatkozásában megindított, a halálára tekintettel utóbb megszüntetett gondokság alá helyezési eljárásban az orvosszakértő a néhai cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezését tartotta indokoltnak, a Ptk. pedig a gondokság alá helyezés nélküli korlátozottan cselekvőképes állapot fogalmát nem ismeri, így a néhai a halálos ágyán cselekvőképes állapotában tette a felperest a temetéséről kizáró nyilatkozatát.

A néhai karikagyűrűjét és a lakáskulcsokat azért kérte volna el a felperestől, hogy a gyűrűket a néhai földi maradványai mellé helyezze, illetve hogy a néhait a saját ruhájában temettethesse el.

Megjegyezte, hogy ha a felperes esetlegesen odaadta volna a gyűrűket és a lakáskulcsot, akkor sem hozta volna a felperes tudomására a temetés időpontját, mivel az elhunyt kifejezett akarata az volt, hogy azon a felperes ne legyen jelen.

Álláspontja szerint a felperes semmilyen nem vagyoni hátrányt nem igazolt, így a törvényszék jogszabálysértően kötelezte őt nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását, a keresetének történő teljes helyt adást és az alperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Indokolása szerint az alperes nemcsak azzal sértette meg a néhai emlékéhez fűződő kegyeleti jogát, hogy a temetést úgy szervezte meg, hogy azon a felperes ne vehessen részt, hanem azzal is, ahogyan a temetést lebonyolította. A Fővárosi Ítéltábla FIT-H-PJ-2010-909. számú eseti döntését felhívva hangsúlyozta, hogy önmagában már az is kegyeleti jogot sért, hogy az alperes „elvette” azon lehetőségét, hogy gyászhirt jelentessen meg.

Álláspontja szerint a temetés megszervezésével kapcsolatos alperesi jogsértés megállapítása esetén az őt ért immateriális sérelmek 500 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésével kompenzálhatóak.

Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésével szemben nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, a felperes az alperes fellebbezésével szemben az első fokú ítélet helybenhagyását kérte.

Fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy a törvényszék helyesen járt el akkor, amikor részben köztudomású tényként, részben tanúvallomással is bizonyított immateriális sérelemként értékelte azt, hogy az alperes magatartása jelentősen megnehezítette a felperes számára az édesanyja elvesztése miatti gyász feldolgozását.

Álláspontja szerint a néhaival való együttlakása, a róla való gondoskodás, illetve az örököskénti megjelölése mellett teljesen életszerűtlen az az alperesi állítás, hogy a néhai a halálos ágyán olyan tartalmú nyilatkozatot tett, amellyel őt kizárta a temetéséről.

Hangsúlyozta, hogy az alperessel folytatott telefonbeszélgetésekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy érdeklődött a temetés időpontja felől.

A gyűrűvel kapcsolatban rögzítette, hogy a néhaival a kórházi ágyánál folytatott beszélgetéséről is készített hangfelvételt, s azon hallható, hogy a néhai azt mondja, „ez a papa gyűrűje, neked szeretném adni.” Megjegyezte, hogy ez a bensőséges beszélgetés is azt bizonyítja, jó kapcsolata volt a néhaival.

Az ítéltábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azokat nem találta alaposnak.

A törvényszék - megfelelő terjedelmű és irányú bizonyítási eljárást lefolytatva - a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, az ítéltábla az abból levont következtetéseit is osztotta, pusztán a fellebbezésben, illetőleg a csatlakozó fellebbezésben írtak miatt rögzíti az alábbiakat:

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 85. §-a (1) bekezdése első mondatának első fordulata értelmében a meghalt személy emlékének a megsértése miatt az elhunyt hozzátartozója bírósághoz fordulhat.

A halállal a személyiség ugyan véget ér, a társadalmi hatása azonban nem szűnik meg azonnal; a meghalt embernek a környezete, a társadalom tagjai tudatvilágában tovább élő hatását a jognak is védenie kell mindaddig, amíg véglegesen el nem enyészik. Ezt jelenti az elhalt emlékének a védelme, mint a polgári jogi személyiségvédelem sajátos jogintézménye.

Ebben a körben különös jelentősége van a kegyeletnek, amely szorosan kapcsolódik a halálhoz, s amely a végtisztesség megadását és a halott földi maradványainak a tiszteletben tartását követeli meg; többek között ide tartozik a holttest sorsára, a temetés módjának és módozatának, továbbá a temetési szertartásnak a meghatározására vonatkozó rendelkezés, illetőleg jogvédelem.

A kegyeleti jogot nem lehet kisajátítani, monopolizálni, s senki sem zárható el attól, hogy az elhalt emlékének kegyelettel adózzon; ebből következően a kegyeleti jog jogosultjai között kiemelt jelentősége van az együttműködési kötelezettségnek, valamint a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének. /Törő Károly: A kegyeleti jog és érvényesítésének rendje. In: Petrik Ferenc (szerk.): A személyiség jogi védelme. Budapest, 1992. 211-215. o.; BH1984.352. számú, illetőleg a Győri Ítélőtábla Pf.I.20.264/2008/5. számú eseti döntése)

A perbeli esetben a törvényszék a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 19. §-ának (3) bekezdését okszerűen felhívva helyesen állapította meg, hogy a néhai életében tett rendelkezése hiányában az alperes - mint a néhai gyermeke - jogosult volt édesanyjuk eltemetésére, amelyet jogszerűen csak a felperessel együttműködve tehetett volna meg.

A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelve helyesen állapította meg azt is, hogy az alperes azzal sértette meg a felperesnek az édesanyjuk emlékéhez fűződő kegyeleti jogát, hogy a néhai temetését szándékosan úgy szervezte meg és bonyolította le, hogy azon a felperes ne vehessen részt.

Az ítélet a felperesi fellebbezéssel kapcsolatban - amely a bizonyítást szükségesnek tartotta volna továbbfejleszteni a felperes és a néhai együttélésének a részletei irányába is - kiemeli, hogy az elsőfokú bíróságnak a kegyeleti jog megsértésére alapított kereset elbírálásához a felperes és a néhai kapcsolatát olyan irányban és mélységben kellett feltárnia, amelyből a néhainak a majdani eltemetésével, illetőleg a temetésén való részvevők körével, valamint a gyászszertartás körülményeivel kapcsolatos kívánsága, akarata rekonstruálható; ennek a törvényszék maximálisan eleget tett.

Az ítélet álláspontja szerint az elsőfokú bíróság egyrészt abból a tényből, hogy a felperes a halála előtti évben a néhaihoz költözött, s lényegében egészen a haláláig együtt élt az édesanyjával, másrészt abból az okirati bizonyítékból, hogy a néhai által vezetett, „Halálomról értesítendő” megnevezésű lista 2. helyén a felperes szerepel, harmadrészt pedig azon hangfelvételekből, amelyek a felperes és a néhai, illetőleg a felperes és az alperes közötti beszélgetéseket rögzítik, okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a

néhainak közvetlenül a halála előtt nem volt olyan rendelkező nyilatkozata, amellyel megtiltotta volna a felperesnek a temetésén való részvételt.

Az ítélet tábla e körben kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy bár az alperes mindvégig azzal érvelt, hogy édesanyjuk akarátát teljesítette azzal, hogy nem értesítette a felperest a temetés időpontjáról, ugyanakkor a felperessel folytatott telefonbeszélgetés során azon felperesi kérdésre, hogy „mikor lesz a temetés?” azt válaszolta, hogy „ha adsz egy lakáskulcsot és ideadod az édesanyámnak a két utolsó aranygyűrűjét, amit levettél róla, akkor megmondom”, s amikor a felperes visszakérdezett, hogy „tehát feltételekhez van kötve”, az alperes azt válaszolta, hogy „így van.”

Az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapíthatóan tehát egyetlen alkalommal sem jelezte a felperes felé, hogy édesanyjuk akarata az volt, hogy a felperes ne vegyen részt a temetésen.

A törvényszék a bizonyítékokat egyenként és összességében is okszerűen mérlegelve, helyesen vonta le azt a következtetést is, hogy a néhányak nem volt olyan tartalmú rendelkező nyilatkozata, amellyel a felperest kizárta volna a temetésén résztvevők köréből, ezért jogszerűen döntött akkor, amikor megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy édesanyjuk temetését szándékosan úgy szervezte meg és bonyolította le, hogy azon a felperes ne tudjon részt venni, megsértette a felperesnek az édesanyja emlékéhez fűződő kegyeleti jogát.

A felperes csatlakozó fellebbezésében ugyanakkor alaptalanul sérelmezte édesanyjuk eltemettetésének az alperes által választott módját; az ítélet tábla e körben is osztotta a törvényszék által kifejtetteket.

Rögzíti, hogy a néhányak a majdani temetése módjával kapcsolatban életében tett rendelkező nyilatkozata nem volt, ezért az alperes, mint a néhai eltemettetője jogosult volt azt megválasztani.

Miután a tényállásban fentebb részletezett, a néhai rendelkező nyilatkozata hiányában az alperes által választott temetési mód, s maga a gyászszertartás a felperes által sérelmezett, elmaradt szertartási elemek nélkül - a közfelfogás szerint - is alkalmasnak tekinthető a néhányak járó végtisztesség megadására, ezért az alperes a temetés módjának a megválasztásával nem követett el jogsértést.

A felek jogorvoslati kérelmeikben alaptalanul sérelmezték a felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés összegét.

A Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontján keresztül érvényesülő, a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A nem vagyoni kártérítés megítéléséhez önmagában nem elégséges a személyhez fűződő jog megsértése; ez csak a személyiségvédelem körében igényelhető egyes objektív szankciók alkalmazásához, illetve a szubjektív szankciók körében a kártérítés feltételei közül a jogellenes magatartás bizonyításához elegendő. Akit személyhez fűződő jogában

megsértenek, akkor követelhet nem vagyoni kártérítést, ha bizonyítja, hogy olyan nem vagyoni hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt az objektív szankciók alkalmazásán túl a nem vagyoni kárpótlás megállapítása.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ennek megfelelően a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartással okozati összefüggésben őt olyan hátrány érte, amely nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható azzal, hogy nem vagyoni hátrány bekövetkezését esetenként a Pp. 163. §-a (3) bekezdésének első mondata alapján köztudomású tényként is meg lehet állapítani.

A felperes esetében - egyrészt köztudomású tényként, másrészt **S. K.** tanú vallomása (12. sorszámú jkv. 6. oldal 2. bekezdése) által is bizonyított - nem vagyoni hátrányként értékelhető, hogy testvére, az alperes szándékosan elzárta őt attól a lehetőségtől, hogy részt vehessen az édesanyja temetésén, s elvesztését ebben a formában is meggyászolhassa.

A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2008. április 28-i ülésén megvitatott, az elhunyt emlékéhez fűződő jogok a személyhez fűződő jogok rendszerében című előterjesztése rögzíti, hogy a kegyeleti jog megsértése miatt megítélhető nem vagyoni kártérítés összegét a bírói gyakorlat általában 200 000 - 600 000 Ft között határozza meg. (<<http://fovarosiitelotabla.birosag.hu/20130530/polgari-kollegium>>)

Miután a temetés módját és körülményeit, s magát a gyászszertartás az ítéltábla sem találta a felperes édesanyja emlékéhez fűződő kegyeleti jogát sértőnek, így a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét nem érinti, hogy az alperes nem jelentetett meg például gyászközleményt.

Az ítéltábla álláspontja szerint tehát a megítélt nem vagyoni kártérítés a felperest ért, fentebb rögzített immateriális sérelem kompenzálásához indokolt, szükséges, de egyben elégséges mértékű is, ezért nem látott lehetőséget sem annak a felemelésére, sem a leszállítására.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a jogsértő magatartás pontosítása mellett - a Pp. 253. §-a (2) bekezdésének I. fordulata és a Pp. 254. §-a (3) bekezdésének második mondata alapján helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Mind az alperes fellebbezése, mind pedig a felperes csatlakozó fellebbezése eredménytelennek bizonyult, így a felek másodfokú pernyertessége, illetőleg pervesztessége között nem volt számottevő különbség, ezért az ítéltábla a Pp. 81. §-a (1) bekezdésének második mondata alapján akként rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségét mindegyik fél maga viseli.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (3) bekezdéseire figyelemmel a felperest az Itv. 39. §-ának (1) bekezdésén és a (3) bekezdésének c) pontján, valamint az Itv. 46. §-ának (1) és (4) bekezdésein alapuló 24 000 Ft összegű csatlakozó fellebbezési, az alperest az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének c) pontján, illetőleg az Itv. 46. §-ának (1) bekezdésén alapuló, 48 000 Ft fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

Debrecen, 2015. május 20.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, Dr. Pribula László s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő